

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Професора Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
кандидат мистецтвознавства, професор
Валерій МАРЧЕНКО

20 24 року

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Охітви Христини Миколаївни
на тему «Українська естрадна пісня Галичини 1930–1980-х років
як засіб творення національної ідентичності»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 02 Культура і мистецтво
за спеціальністю 025 Музичне мистецтво**

Публічна презентація проведена на кафедрі вокального мистецтва
28 березня 2024 року, протокол № 11

Актуальність теми дослідження. Пісенне мистецтво протягом століть стало одним із найбільш глибоких чинників вираження української ментальності, впливу на формування національної самосвідомості, а відтак мало величезний вплив на формування національної ідентичності. Самосвідомість нації значною мірою базується на тих установках, які закладені у народній пісенності і функціонують як архетипи мислення, виражаючи певний зміст. У ХХ столітті одним із носіїв архетипів стала українська естрадна пісня, яка зберігала і транслювала національні морально-етичні устої. Протягом ХХ століття українці отримували декілька ментальних зламів. Західноукраїнські землі, у тому числі Галичина, змогли уникнути частини цих трагедій, перебуваючи у міжвоєнне двадцятиріччя не у складі УРСР–УСРР. Попри інші політичні складнощі, у Галичині змогла розвинути українська естрадна пісня, в якій утримувалася і передавалася наступним поколінням національна ідентичність. Захід України протягом ХХ століття був одним із головних форпостів української естрадної пісні, яка від зламу 1920–1930-х років формувалася у творчості патріотично налаштованої галицької молоді з родин української інтелігенції, в діяльності провідних музикантів краю, що звернулися до «легкого» жанру. Таким чином, актуальність теми дисертації визначає необхідність обґрунтування інваріанту естрадної пісні як «вихідної» стилістико-семантичної моделі, що функціонувала в українській культурі Галичини від 30-х років ХХ століття, та її ролі у творенні національної ідентичності.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація виконана згідно з планами науково-дослідної роботи кафедри вокального мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв та відповідає дослідницькій тематиці кафедри «Актуальні проблеми музичного мистецтва: теоретичний, історичний та практичний аспекти» (державний реєстраційний № 0123U105312). Тему дисертації затверджено 27 жовтня 2020 р. (протокол № 4) та уточнено 16 січня 2024 р. (протокол № 7) на засіданні Вченої ради Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що *уперше*: обґрунтовано концепцію розвитку стилістико-семантичної моделі української естрадної пісні Галичини 1930–1980-х років як жанру, що став засобом творення національної ідентичності у добу суверенної бездержавності України; вказана концепція ґрунтується на періодизації та концептуалізації тенденцій розвитку семантичного інваріанту української естрадної пісні Галичини протягом 1930–1980-х років у творчості А. Кос-Анатольського, Є. Козака, І.-Б. Весоловського, С. Гумініловича, В. Тритяка, Я. Барнича, М. Скорики, Б.-Ю. Янівського, В. Івасюка, І. Білозіра, В. Камінського та інших мистців; експліковано концепцію архетипів національної ментальності і культури С. Кримського у музичне естрадознавство й виявлено втілення архетипів Природи – Рідної Землі, Серця, Слова, Софії та їх образів-варіантів в естрадних піснях композиторів Галичини у 1930–1980-х роках, прослідковано втілення національно-архетипного мислення у концепціях музичних фільмів Львівського телебачення «Залицяльники», «Сійся, родися», «Червона рута», «“Ватра” кличе на свято» «“Ватра” в Карпатах» та ін.; виявлено ключові риси національно-ментального музичного мислення у стилістико-семантичній моделі української естрадної пісні Галичини 1930–1980-х років та обґрунтовано вплив на її розвиток світовідчуттєвого ліризму як вираження питомого національного кордоцентризму і фольклоризму музичного мислення у поєднанні з ритмоінтонаційними формулами американських і західноєвропейських танцювальних жанрових моделей; *уточнено* відомості про розвиток естрадної пісні у культурі Галичини 1930–1980-х років; уявлення про роль мистців у творенні національної ідентичності у міжвоєнне двадцятиліття ХХ століття та культурному спротиві українців в умовах нацистської й більшовицької окупацій та в еміграції; *набули подальшого розвитку* експлікація поняття «національна ідентичність», а також «національна ментальність», «архетип» і «концепт» у царині музичного естрадознавства; маркування впливу фольклоризму музичного мовлення (старогалицька елегія, лемківська пісня, карпатський фольклор та ін.) на розвиток стилістико-семантичної моделі української естрадної пісні Галичини.

Теоретичне значення дослідження полягає у можливості використання його основних положень і висновків у подальших дослідженнях проблем українського естрадознавства та мистецьких процесів у Галичині.

Практичне значення дисертації полягає у можливості застосування її основних здобутків у процесі опанування проаналізованого пісенного

репертуару, а також використання концептуальних ідей та матеріалів у навчальних курсах «Історія української естрадної музики», «Історія українського естрадного виконавства», «Філософія музики», «Музична психологія» та інших у закладах вищої освіти мистецького спрямування.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійним науковим дослідженням. Усі наукові результати, викладені в дисертації, є особистим досягненням авторки. Висновки й положення наукової новизни одержані самостійно. Всі наукові публікації є одноосібними.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі вокального мистецтва Інституту сучасного мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. *Науковий керівник* – кандидат мистецтвознавства, доцент, директор Інституту сучасного мистецтва НАКККіМ, доцент кафедри вокального мистецтва Кулиняк Михайло Андрійович.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, встановлено, що дисертаційна робота Охітви Христини Миколаївни є результатом самостійних досліджень, не містить елементів плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

Перелік публікацій за темою дисертації. За результатами досліджень опубліковано 8 наукових праць, серед яких 3 статті в наукових періодичних фахових виданнях, затверджених МОН України, 1 стаття в зарубіжному науковому виданні, 4 статті у збірках матеріалів наукових конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

Статті у наукових фахових періодичних виданнях України

1. Охітва Х. Національна ідентичність творчості Богдана Весоловського у контексті становлення естрадної музики полікультурного Львова. *Fine art and culture studies*. 2022. Вип. 5. С. 32–39.

2. Охітва Х. Національна ментальність та ідентичність у музиці: дефініції та кореляція понять. *Українська культура: минула, сучасне, шляхи розвитку : науковий збірник. Напрямок : Мистецтвознавство*. Рівне, 2021. Вип. 38. С. 101–106.

3. Охітва Х. Українська естрадна пісня у музикознавчих дослідженнях: наукова панорама. *Українська культура: минула, сучасне, шляхи розвитку : науковий збірник. Напрямок : Мистецтвознавство*. Рівне, 2020. Вип. 34. С. 221–226.-

Стаття в іноземному науковому періодичному виданні

4. Охітва Х. Архетипи української культури у музичному фільмі «Червона рута». *Spheres of Culture*. Lublin, 2019. Vol. XX. S. 158–165.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

5. Охїтва Х. Кавер-версія як національний бренд в українській культурній індустрії (на прикладі львівської музичної естради). *Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Київ, 14 квітня 2023 року. Київ : КНУТД, 2023. С. 194–195.

6. Охїтва Х. Архетипи національної ментальності у творчості Ярослава Барнича. *Тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Естрадно-вокальне мистецтво: історія, теорія, практика»*. ЗВО «Університет Короля Данила», 1 грудня 2022 року. Івано-Франківськ : РВВ ЗВО «Університет Короля Данила», 2022. С. 131–135.

7. Охїтва Х. Маркери національно-патріотичної ідентичності в естрадній пісні Володимира Івасюка. *Priority directions of science and technology development: Abstracts of the 10th International Scientific and Practical Conference*. Київ, 13–15 червня 2021. С. 656–658.

8. Охїтва Х. Українська естрадна пісня 1960–1980-х років у Львові як засіб творення національно-патріотичної ідентичності: напрямки дослідження. *Priority directions of science and technology development: Abstracts of the 4th International Scientific and Practical Conference*. Київ, 20–22 грудня 2020. С. 944–947.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури, додатків. Повний обсяг дисертації становить 237 сторінок, з них 174 сторінки основного тексту. Список використаних джерел та літератури налічує 463 найменування.

Характеристика особистості здобувача. Охїтва Христина Миколаївна народилася 1 липня 1985 р. в м. Великі Мости Львівської обл. У 2008 році закінчила Київський національний університет культури і мистецтв, отримала диплом магістра. Є аспіранткою кафедри вокального мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація виконана фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури. Структура та побудова дисертації логічна. Стиль дисертації відповідає вимогам МОН України.

Рецензенти рекомендують: відповідно до п.15 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, *пропонується такий склад разової ради:*

Голова ради:

Садовенко Світлана Миколаївна, доктор культурології, професор, в.о. завідувача кафедри вокального мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Рецензент:

Сапожнік Ольга Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри вокального мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Офіційні опоненти:

Кияновська Любов Олександрівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри історії музики Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка.

Фурдичко Андрій Орестович, доктор мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри естрадного співу Київський національний університет культури і мистецтв.

Левко Вероніка Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва естради КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського».

У результаті попередньої експертизи дисертації **Охітви Христини Миколаївни** і повноти публікацій основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Х. М. Охітви на тему «Українська естрадна пісня Галичини 1930–1980-х років як засіб творення національної ідентичності».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Х. М. Охітви відповідає спеціальності 025 Музичне мистецтво і вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Х. М. Охітви на тему: «Українська естрадна пісня Галичини 1930–1980-х років як засіб творення національної ідентичності» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

4. Рекомендувати вченій раді Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Садовенко Світлана Миколаївна, доктор культурології, професор, в.о. завідувача кафедри вокального мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Рецензент:

Сапожнік Ольга Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри вокального мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Офіційні опоненти:

Кияновська Любов Олександрівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри історії музики Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка.

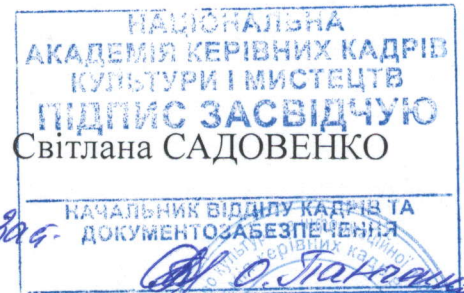
Фурдичко Андрій Орестович, доктор мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри естрадного співу Київський національний університет культури і мистецтв.

Левко Вероніка Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва естради КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського.

Презентація Охитви Христини Миколаївни на 18 сторінках додається.

Головуюча:

доктор культурології, професор

306

